
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

I

ՀԱՅՈՑ ՀԻՆ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔՆԵՐԸ

Ժորես Խաչատրյան – Վաղարշապատի հիմնադրման հարցի շուրջ.....	3
Աննա Ասատրյան – Կոմիտասը և հայ երաժշտական արվեստի զարգացման ուղիները (ծննդյան 140-ամյակի առթիվ).....	25
Աելիտա Դուլիսանյան – Անի մայրաքաղաքը Խ. Աբովյանի և նրա ժամանակա- կիցների գնահատմամբ (Խ. Աբովյանի ծննդյան 200-ամյակի առթիվ).....	44
Շուշանիկ Զոհրաբյան – Սիմվոլիզմի միտումները Վարդգես Սուրենյանցի արվեստում (ծննդյան 150-ամյակի առթիվ)	57
Սարգիս Հարությունյան – «Սասնա ծռեր» հերոսավեպի ծիսաառասպելական մի քանի հատկանիշների մասին	74
Վահան Մելիքյան – Իշխանության ազգայնացման հիմնահարցը Անդրկովկասում (1917 թ. նոյեմբեր).....	80
Հովիկ Այվազյան – Հալածականության գաղափարը Հովհաննես Թումանյանի պոեզիայում.....	99

II

Վ ահան Տեր-Ղևոնդյան – Կիլիկյան Հայաստանի արտաքին քաղաքականությունը XII դարի վերջին	114
Յուրի Հարությունյան (Մոսկվա) – Ռուսաստանի հայերի էթնոսոցիոլոգիական հետազոտությունների մասին (ռուս.).....	129
Ռուպեր Տեր-Մերկերյան (Ֆրանսիա) – Ազգային մշակութային արժեքների միջսերնդական փոխանցման լծակները Ֆրանսիայի հայ համայնքում	137
Արմենուհի Ստեփանյան – Հայրենադարձության հայկական փորձը (1946-1948 թթ.).....	149
Կարինե Առաքելյան – Շարահյուսական իրականությունների ոճական առանձնա- հատկությունները Միսաք Մեծարենցի քնարերգության մեջ	161
Վարսիկ Ներսիսյան – Նոր բառեր Հովհաննես Օձնեցու նորահայտ տոնացուցային երկում	174
Միրանուշ Պետիկյան (Մոսկվա) – Մարդու իրավունքների գաղափարները Աշտիշատի կանոններում (ռուս.)	184
Արմեն Պետրոսյան – Հայկական վիշապամարտի երկու հակադիր կերպարներ	189
Սերգեյ Հարությունով (Մոսկվա) – Խոյերի և ցլերի զոհաբերության մասին (ռուս.).....	197

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Վաչագան Միրզոյան – Յոթնագրյանքների առեղծվածը	214
--	-----

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Վարուժան Պողոսյան – «Հայոց ցեղասպանությունը Օսմանյան կայսրությունում» փաստաթղթերի և նյութերի ժողովածուի լույսընծայման նախապատմության շուրջ (ակադեմիկոս Մկրտիչ Ներսիսյանի ծննդյան 100-ամյակի առիթով)	234
Անուշավան Զաքարյան – Հուշեր Դավիթ Անանունի մասին (ծննդյան 130-ամյակի առիթով)	245
Համո Սուքիասյան – Փաստաթղթեր Լոռիում հայ-վրացական սահմանային վեճի վերաբերյալ (1920 թ. դեկտեմբեր – 1921 թ. հունվար) (ռուս.)	253

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Մհեր Կարապետյան – Վահան Բայրուրյան. Քրդերը, Հայկական հարցը և հայ- քրդական հարաբերությունները պատմության լույսի ներքո	263
Տորք Դալայան – Հայ հմայական և ժողովրդական աղոթքներ, աշխատությամբ՝ Սարգիս Հարությունյանի	269
Թամար Հայրապետյան – Աշուղ Զիվանի. Անհայտ երգեր, աշխատասիրությամբ Թովմաս Պողոսյանի	275
Զարուհի Հակոբյան – Նոր Երուսաղեմներ. Հիերոտոպիա և սրբազան տարածքների պատկերագրությունը	278

ՄԵՐ ԵՐԱԽՏԱՎՈՐՆԵՐԸ

Անուշավան Զաքարյան – Ակադեմիկոս Վարդգես Միքայելյան (ծննդյան 85-ամյակի առիթով)	282
Արարատ Աղայան – Ակադեմիկոս Ռուբեն Զարյան (ծննդյան 100-ամյակի առիթով)	288

ՄԵՐ ՀՈԲԵԼՅԱՐՆԵՐԸ

Ռուբիկ Ղազարյան, Վազգեն Համբարձումյան – Ներսես Մկրտչյան – 80	293
--	-----

ԼՐԱՏՈՒ

Արսեն Բոբոխյան – Գիտաժողով՝ նվիրված ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգա- գրության ինստիտուտի 50-ամյակին	295
Արմեն Պետրոսյան – «Ուրարտուն և նրա հարևանները» միջազգային գիտաժողովը	299
Հայկ Համբարձումյան – «Հայ ժողովրդական էպոսը և համաշխարհային էպիկա- կան ժառանգությունը» միջազգային երրորդ գիտաժողովը	303
Սաթենիկ Մկրտչյան – «Հայ ժողովրդական մշակույթ – 15»	307
Աղասի Թադևոսյան – Կարլ Վարդանի Սեդրոսյան	312
Արամ Քալանթարյան	314

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ, СООБЩЕНИЯ

I

ДРЕВНИЕ СТОЛИЦЫ АРМЕНИИ

Жорес Хачатрян – К вопросу об основании Валаршапата	3
Анна Асатрян – Комитас и пути развития армянского музыкального искусства (к 140-летию со дня рождения)	25
Аэлита Долуханян – Столица Ани в оценках Х. Абовяна и его современников (к 200-летию со дня рождения Х. Абовяна).....	44
Шушаник Зограбян – Тенденции символизма в искусстве Вардгеса Суренянца (к 150-летию со дня рождения)	57
Саргис Арутюнян – О некоторых ритуально-мифологических особенностях героического эпоса “Сасна црер”	74
Ваан Меликян – Проблема национализации власти в Закавказье (ноябрь 1917 г.)	80
Овик Айвазян – Идея угнетенности в поэзии Ованеса Туманяна	99

II

Ваан Тер-Гевондян – Внешняя политика Киликийской Армении в конце XII века	114
Юрий Арутюнян (Москва) – Об этносоциологических исследованиях армян России (на русском языке)	129
Робер Тер-Меркерын (Франция) – Рычаги межпоколенческой передачи национальных культурных ценностей в армянской общине Франции	137
Арменуи Степанян – Армянский опыт репатриации (1946–1948 гг.)	149
Карине Аракелян – Стилистические особенности синтаксических реалий в лирике Мисака Мецаренца	161
Варсик Нерсисян – Новые слова в нововывявленном святочном сочинении Ованнеса Одзнеци	174
Сирануш Петикийн (Москва) – Идеи прав человека в Аштишатских канонах (на русском языке)	184
Армен Петросян – Два противостоящих образа армянского драконоборчества	189
Сергей Арутюнов (Москва) – О баранах и быках в жертвоприношениях (на русском языке)	197

ОБСУЖДЕНИЯ

Вачаган Мирзоян – Загадка семизаписей	214
--	-----

ПУБЛИКАЦИИ

Варужан Погосян – О предыстории издания сборника документов и материалов “Геноцид армян в Османской империи” (к 100-летию со дня рождения академика Мкртича Нерсисяна)	234
Анушаван Закарян – Воспоминания о Давиде Анануне (к 130-летию со дня рождения)	245
Амо Сукиасян – Документы об армяно-грузинском пограничном споре в Лори (декабрь 1920 г. – январь 1921 г.) (на русском языке)	253

РЕЦЕНЗИИ

Мгер Карапетян – Ваан Байбуртян. Курды, Армянский вопрос и армяно-курдские отношения в свете истории	263
Торк Далалян – Армянские заговоры и народные молитвы. Подготовка Саргиса Арутюняна	269
Тамар Айрапетян – Ашут Дживани. Неизвестные песни. Подготовка Товмаса Погосяна	275
Заруи Акопян – Новые Иерусалимы. Иеротопия и иконография сакральных пространств	278

ЗАСЛУЖЕННЫЕ ДЕЯТЕЛИ

Анушаван Закарян – Академик Вардгес Микаелян (к 85-летию со дня рождения)	282
Арарат Агасян – Академик Рубен Зарян (к 100-летию со дня рождения)	288

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Рубик Газарян, Вазген Амбарцумян – Нерсес Мкртчян – 80	293
---	-----

ХРОНИКА

Арсен Бобохян – Научная сессия, посвященная 50-летию Института археологии и этнографии НАН РА	295
Армен Петросян – Международная научная сессия “Урарту и его соседи”	299
Айк Амбарцумян – Третья международная научная сессия “Армянский народный эпос и всемирное эпическое наследие”	303
Сатеник Мкртчян – “Армянская народная культура – 15”	307
Агаси Татевосян [Карл Вартанович Сехбосян]	312
Арам Калантарян	314

CONTENTS

ARTICLES, REPORTS

I

ARMENIAN ANCIENT CAPITALS

Zhores Khachatryan – On the Foundation of Valarshapat	3
Anna Assatryan – Komitas and the Ways of Development of Armenian Musical Art (to the 140th birth anniversary)	25
Aelita Dolukhanyan – The Capital City of Ani in the Eyes of Kh. Abovyan and His Contemporaries (to Kh. Abovyan's 200th birth anniversary)	44
Shushanik Zohrabyan – The Tendencies of Symbolism in Vardges Surenyants' Art (to the 150th birth anniversary)	57
Sargis Harutyunyan – On Certain Ritual and Mythological Peculiarities of the Heroic Epic <i>Daredevils of Sassoun</i>	74
Vahan Melikyan – The Problem of Nationalization of the Power in Transcaucasia (November 1917)	80
Hovik Ayvazyan – The Idea of Oppression in HovhannesToumanyany's Poetry	99

II

Vahan Ter-Ghevondyan – Foreign Policy of the Cilician Armenia at the End of the 12th Century	114
Yuri Harutyunyan (Moscow) – On Ethnosociological Studies of Armenians in Russia (in Russian)	129
Rober Ter-Merkeryan (France) – Levers of Intergeneric Transmission of National Cultural Values in the Armenian Community of France	137
Armenuhi Stepanyan – Armenian Experience of Repatriation (1946–1948)	149
Karine Arakelyan – The Stylistic Peculiarities of Syntactic Realities in the Lyric Poetry of Missak Metsarents	161
Varsik Nersissyan – New Words in Newly-found Calendar Work of Hovhannes Odznetsy	174
Siranush Petikyan (Moscow) – The Notions of Human Rights in the Rules of Ashtishat (in Russian)	184
Armen Petrossyan – Two Opposing Figures of Armenian Dragon-fighting	189
Sergey Harutyunov (Moscow) – On Rams and Bulls Sacrifices (in Russian)	197

DISCUSSIONS

Vachagan Mirzoyan – The Mystery of the Yotnagirs	214
---	-----

PUBLICATIONS

Varuzhan Poghossyan – On the Prehistory of Publication of Collection of Documents and Materials “Armenian Genocide in the Ottoman Empire” (to academician Mkrtich Nersissyan’s 100th birth anniversary)	234
Anushavan Zakaryan – Memoirs about David Ananoun (to the 130th birth anniversary)	245
Hamo Sukiassyan – Documents on Armenian-Georgian Frontier Argument in Lori (December 1920– January 1921) (in Russian)	253

BOOK REVIEWS

Mher Karapetyan – Vahan Bayburdyan. Kurds, the Armenian Question and Armenian-Kurdish Relations in the Light of History	263
Tork Dalalyan – Armenian Incantations and Folk Prayers. Worked by Sargis Harutyunyan	269
Tamar Hayrapetyan – Ashugh Jivani. Unknown Songs. Worked by Tovmas Poghossyan	275
Zaruhi Hakobyan – New Jerusalem. Hierotopia and Iconography of Sacramental Spaces	278

HONOURED SCIENTISTS

Anushavan Zakaryan – Academician Vardges Mikayelyan (to the 85th birth anniversary)	282
Ararat Aghassyan – Academician Ruben Zaryan (to the 100th birth anniversary)	288

OUR JUBILEES

Rubik Ghazaryan, Vazgen Hambartsumyan – Nerses Mkrtchyan – 80	293
--	-----

NEWS

Arsen Bobokhyan – Scientific Session on the 50th Anniversary of the Institute of Archaeology and Ethnography of NAS RA	295
Armen Petrossyan – International Scientific Session on “Urartu and its Neighbours”	299
Hayk Hambartsumyan – The Third International Scientific Session “Armenian Folk Epos and World-wide Epic Legacy”	303
Satenik Mkrtchyan – “Armenian Folk Culture – 15”	307
Aghassi Tadevosyan – Karl V. Seghossyan	312
Aram Kalantaryan	314